

POSTANOWIENIE

Dnia 29 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szczepaniec

w sprawie D. R.

uniewinnionego od popełnienia czynu zabronionego z art. 160 § 3 k.k. i art. 155 k.k.
w zw. z art. 11 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych na posiedzeniu
w dniu 29 lutego 2024 r.

wniosku adw. D. R. obrońcy uniewinnionego

o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu ze skargi
nadzwyczajnej

na podstawie art. 95 pkt 1 u.SN w zw. z art. 616 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 632 pkt
2) k.p.k w zw. z art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z § 11 ust. 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra
Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności
adwokackie tj. z dnia 24 sierpnia 2023 r. (tekst jedn. Dz.U. 2023 r. poz. 1964)

postanawia:

- 1. zasądzić od Skarbu Państwa – Prokuratora Generalnego
na rzecz uniewinnionego D. R. kwotę 6198,04 złotych
(sześć tysięcy sto dziewięćdziesiąt osiem złotych cztery
grosze) tytułem zwrotu kosztów poniesionych w
postępowaniu ze skargi nadzwyczajnej z tytułu
ustanowienia w sprawie obrońcy;**
- 2. nie uwzględnić wniosku w pozostałym zakresie.**

UZASADNIENIE

Pismem procesowym z 23 września 2021 r. adw. A. M. jako obrońca D. R. wniósł odpowiedź na skargę nadzwyczajną Prokuratora Generalnego z 9 sierpnia 2021 r. od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 21 sierpnia 2020 r., IV Ka 1002/19 utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Krzyków we Wrocławiu z dnia 19 marca 2019 r., V K 333/18.

Termin rozprawy w sprawie ze skargi nadzwyczajnej wyznaczony na 19 lipca 2022 r. został zdjęty z wokandy.

Na rozprawie w dniu 21 września 2022 r. Sąd Najwyższy rozpoznał skargę nadzwyczajną wniesioną na niekorzyść uniewinnionego D. R. od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 21 sierpnia 2020 r., IV Ka 1002/19 utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego dla Wrocławia- Krzyków we Wrocławiu z 19 marca 2019 r., V K 333/18.

Sąd Najwyższy postanowieniem z 21 września 2022 r. oddalił skargę nadzwyczajną (pkt 1) i kosztami postępowania ze skargi nadzwyczajnej obciążył Skarb Państwa (pkt 2). W przedmiotowym orzeczeniu nie rozstrzygnięto w przedmiocie zasądzenia kosztów poniesionych przez uniewinnionego.

Pismem z 26 września 2022 r. obrońca uniewinnionego złożył spis kosztów domagając się zasądzenia na rzecz uniewinnionego kwoty 12 103,63 zł, w tym: 10 627,20 zł tytułem zwrotu kosztów obrony przed Sądem Najwyższym oraz 1476,43 zł tytułem zwrotu wydatków poniesionych przez obrońcę na podróże na trasie W.– W.1 na dwa terminy rozpraw. Obrońca wskazał, że domaga się zasądzenia kosztów zastępstwa wg 6-krotności stawki jednak nie przedstawił żadnego uzasadnienia dla jej wysokości.

Obrońca wykonując zobowiązanie sądu przedstawił potwierdzenie transakcji z rachunku bankowego, z którego wynika wprost, że D. R. uiścił na rzecz obrońcy jedynie kwotę 4920 zł tytułem obsługi prawnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek obrońcy uniewinnionego zasługuje na uwzględnienie jedynie w części.

Zgodnie z art. 626 § 2 k.p.k., jeśli w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie nie zamieszczono rozstrzygnięcia o kosztach, jak również, gdy zachodzi konieczność dodatkowego ustalenia ich wysokości lub rozstrzygnięcia o kosztach postępowania wykonawczego, orzeczenie w tym przedmiocie wydaje odpowiednio sąd pierwszej instancji, sąd odwoławczy, a w zakresie dodatkowego ustalenia wysokości kosztów także referendarz sądowy właściwego sądu. Przepis ten znajduje zastosowanie w postępowaniu kasacyjnym w związku z wyraźnym odesłaniem przez art. 637a k.p.k.

O ile w postanowieniu kończącym postępowanie ze skargi nadzwyczajnej (postanowienie Sądu Najwyższego z 21 września 2022 r.) rozstrzygnięto co do zasady o kosztach sądowych związanych z tym postępowaniem (obciążono nimi Skarb Państwa), to z uwagi na brak stosownego wniosku obrońcy uniewinnionego nie rozstrzygnięto wówczas o kosztach zastępstwa prawnego.

Zgodnie z art. 636 § 1 k.p.k., w sprawach z oskarżenia publicznego, w razie nieuwzględnienia środka odwoławczego, wniesionego wyłącznie przez oskarżyciela publicznego – koszty procesu za postępowanie odwoławcze ponosi Skarb Państwa. Do kosztów procesu – zgodnie z brzmieniem przepisu art. 616 § 1 pkt 2 k.p.k. – są uzasadnione wydatki strony z tytułu ustanowienia w sprawie jednego obrońcy.

Zwrócić należy uwagę na to, że w powołanym w części wstępnej niniejszego postanowienia rozporządzeniu nie ma wyszczególnionej czynności prawnej w postaci sporządzenia i wniesienia odpowiedzi na kasację (na gruncie rozpoznawanej sprawy odpowiedzi na skargę nadzwyczajną). Najbardziej zbliżona swym charakterem jest opinia o braku podstaw do wniesienia kasacji (§ 11 ust. 4 pkt 2), dlatego należało na tej podstawie przyjąć wartość stawki minimalnej na kwotę 720 zł. W orzecznictwie prezentowany był również pogląd, że złożenie odpowiedzi na kasację stanowi czynność zbliżoną do samej kasacji (zob. postanowienie SN z 24 października 2013 r., III KK 316/13).

Powyższa kwota nie obejmuje jednak zastępstwa procesowego w toku rozprawy przez najwyższą instancją sądową (tj. samego występowania przed Sądem Najwyższym na rozprawie), za które to czynności rozporządzenie

przewiduje odrębną stawkę w § 11 ust. 2 pkt § 6 w wysokości 1200 zł – jeśli chodzi o prowadzenie obrony przed Sądem Najwyższym.

Zatem zgodnie z ww. rozporządzeniem obrońcy uniewinnionego należąca byłaby kwota 1920 zł (720 zł za wniesienie odpowiedzi na skargę nadzwyczajną oraz 1200 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego).

Zasądzenie kosztów obrony wyższych od wskazanych powyżej stawek minimalnych (maksymalnie w wysokości ich sześciokrotności) w sprawach wymagających przeprowadzenia rozprawy wymaga wykazania i ustalenia okoliczności uzasadniających takie rozstrzygnięcie wymienionych w § 15 ust. 3 rozporządzenia. Ocenie sądu podlegają takie wyznaczniki, jak m. in. nakład pracy adwokata w korelacji względem rodzaju i stopnia złożoności sprawy oraz obszerności materiału dowodowego.

Wynagrodzenie adwokata ustanowionego z wyboru ustalane jest w granicach dopuszczalnej, szerokiej autonomii (art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze). Zasada umowności ustalania opłat za czynności adwokackie, uwzględniająca prawa rynku, obowiązuje jednak tylko między stronami umowy. W przypadku opłat za czynności adwokackie przed organami wymiaru sprawiedliwości, stanowiących podstawę do zasądzenia zwrotu kosztów obrony, sytuacja przedstawia się inaczej, gdyż podlegają one określonym limitom. Zasądzenie kosztów obrony wyższych od wskazanych powyżej stawek minimalnych (maksymalnie w wysokości ich sześciokrotności) w sprawach wymagających przeprowadzenia rozprawy wymaga wykazania i ustalenia okoliczności uzasadniających takie rozstrzygnięcie wymienionych w § 15 ust. 3 rozporządzenia. Ocenie sądu podlegają takie wyznaczniki, jak m. in. nakład pracy adwokata w korelacji względem rodzaju i stopnia złożoności sprawy oraz obszerności materiału dowodowego.

Zgodnie z art. 616 § 1 pkt 2 k.p.k., należą uzasadnione wydatki strony, w tym z tytułu ustanowienia w sprawie jednego obrońcy lub pełnomocnika. Z uwagi na okoliczność, że Sąd Najwyższy oddalił skargę kasacyjną uniewinniony uzyskał roszczenie o zasądzenie od Skarbu Państwa wskazanych wyżej wydatków. Obrońca w spisie kosztów dowodził, że należne jest mu honorarium w kwocie 10 627,20 zł (stanowiące 6-krotność stawki minimalnej),

jednak wykazane zostało, że może udokumentować je potwierdzeniem przelewu na kwotę 4920,00 zł. W ocenie Sądu Najwyższego koszty zastępstwa w kwocie 4920,00 zł uznać należy za współmierne do nakładu pracy adwokata, który wyrażał się sporządzeniem odpowiedzi na skargę nadzwyczajną, udziałem w rozprawie, czy koniecznością analizowania obszernego materiału dowodowego. Co warte zaznaczenia, powyższa kwota (4920 zł), nie przekracza górnej granicy (7200 zł – 6 krotność stawki minimalnej) limitowanej przepisami § 11 ust. 2 pkt 6 i § 15 ust. 3 przywołanego na wstępie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r.

Obrońca stawiał się na dwóch terminach rozprawy, zatem 4-ktotnie przebył trasę W. - W.1, wobec czego pokonał łącznie 1436 km (4x 359 km). Zgodnie zatem z § 2 pkt 1 lit a rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz.U. z 2023 r. poz. 5) za każdy przebyty kilometr należny jest zwrot kosztów w kwocie 0,89 zł, czyli łącznie 1278,04 zł.

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy zasądził na rzecz D. R. zwrot kosztów związanych z wydatkami poniesionymi w związku z ustanowieniem obrońcy w postępowaniu ze skargi nadzwyczajnej w kwocie określonej w części dyspozytywnej postanowienia.

[SOP]